

విశాఖపట్నం తుపాను

23 24 25

లోకపనీధిమైన మారతి ఆరూఢుడు. ధర్మస్వామిమైన
 7 నక్షత్రులవాసి కనుకనే నీ ఆలోచనావేషిని కనువిప్పి
 కయ్యే నియమ భావపరితమ (వాసికంఠుడను. మీ కనుకూడ
 మీ శేషుని నేనడచును. రూపాంశ 1 మణియ్యార్ద్రమంతులెను.
 (వి. పి. గా. క. పి. రూ. 1-4=0) మీ నిలాసము కనుమీడ వ్రాసెను.
 కలెను:—రామచంద్రాకామూ, తెక్క, భూమి, తిరు తనీ.

6. ఈ సభాకీర్త్యావహలను, విజ్ఞప్తి, తమతమ పురితా
యభావాల ప్రతిబింబ ప్రసంగుస్థావనమున తోడ్పడుటకై
పురితాద్వైతగురులు ప్రార్థించుట. — ఒక నిరీతి

మనోజయం.

పూచీ నిచ్చెదను. తృప్తిరనుగా లేనిచో కాళను తీసు కొనిదను.

ఉమ్మడి రామస్వామి తేటి, గురుస్వామి తేటి రంగంపే, పల్ల వరకు, పి. జి. శాసనం రాద్ధి, బు. దా.

శ్రీభక్తః — (నామముల బ్రహ్మమును, జ్ఞానము) యూరపించును అభివృద్ధి కీదేశములను ఈదేశమునందు యాశ్రయమును పొందును, పోవును, మృత్యువును విద్యాభ్యాసము, శ్రమ, కష్టమును జను భాగ్యమును ప్రయోజనమును పొందును ముదిరించును ముదిరించును సాక్షి — అవును కమితును లింగి రేలు సమమును.

జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులు

స్థానిక స్వపరిపాలన శాఖాపరిపాలనము
తీవ్రముగ ఖండింపబడుట

జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులను ఎన్నుకొను అధికారము జిల్లాబోర్డువారి కియ్యవలయునను తీర్మానము కొంతసవరణతో శాసనసభయందు ఏకగ్రీవముగ ఆమోదించబడెను.

స్వపరిపాలనము రిగంటిట శాసనసభసమావేశమయ్యెను.

తరువాత అధ్యక్షుని ఎన్నుకొను అధికారము జిల్లాబోర్డులకు ఇవ్వబడెను. కొన్ని జిల్లాబోర్డులకు ఈ అధికారము ఇచ్చుటకు వీలులేదని ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించుకొన గారణములు తెలుపబడు ప్రతిపక్షమునను రంగశాఖ మొదలిగా తోకతీర్మానము పాడించిరి.

వెండిరాజుగారు తీర్మానమును బలపరచిరి.

గౌ. పాను గారి రాజుగారు తీర్మానమును ఆంగీకరించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:— తీర్మానమునందు నూచింపబడిన ఉద్దేశము పట్ల నాకు సంపూర్ణముగా సాహభూతి కలదు. జిల్లాబోర్డుల పునర్నిర్మాణము సంపూర్ణముగా నుండునను మరి ఇతరకారణముల కల్లన ప్రభుత్వమువారు ఈ కేసుపై ఎట్టి పని చేయుటకు వీలులేదనియెను. ఇప్పుడు వెల్లూరు, మధుర, కడప, కర్నూలు, తిరుపతి, తిరుపతి, తిరుపతి జిల్లాబోర్డులకు అధ్యక్షుని ఎన్నుకొను అధికారము కలదు. ఇతరకారణములవల్లనూ గామిజేమను అధికారమును ప్రభుత్వమువారు తమచేతికించుచుకొనవచ్చునని రంగశాఖ మొదలిగా తీర్మానము నూచించుచున్నది అల్పసంఖ్యకులకు ప్రాతినిధ్యమిచ్చుటకు ఇతరకారణములవల్లనూ ఈ అధికారము కొంతవరకు ప్రభుత్వమువారికిండుట ఉచితము జిల్లాబోర్డులో నూచింపబడు రెండువరులకు ది ఈ అధికారము కావలయునని కొరస అట్లుచేయుటకు ప్రభుత్వమువారు ఆంగీకరించెదరు.

యాచ్యులలిగారు

యాచ్యులలిగారు తీర్మానమును ఆక్షేపించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:— ఈ తీర్మానము ఆమోదించబడిన అల్పసంఖ్యకులకు మహమ్మదీయులకును క్రైస్తవులకును ఇతర విమతజాతులకును నష్టము కలుగును. కావున అల్పసంఖ్యకులకు ప్రాతినిధ్యము కలుగజేయుటకు గామిజేమచేయు అధికారము ప్రభుత్వమువారికిండువలయునని తీర్మానమును సరియమని యుచిరమని నా అభిప్రాయము. ఇట్టిసవరణ ఆమోదించబడకుండునని తీర్మానమును ఆక్షేపించుట మహమ్మదీయులచేత యగుచున్నది. సవరణకు ఉపపాదించుటకు అనుచిత ఇయ్యవలయునని కోరుచున్నాను.

దేవూటి (వెండిరాజు):— ఈ సవరణ తీర్మానమునందు ఇవడెను. సవరణను నోటిపేజి ద్వారా కారణమునకు ఈ సవరణను పాడించబడకుండునని నిర్ణయము మొనరుచున్నాను.

ఈ సమయమున అధ్యక్షులకు సర్. పి. రాజగోపాలాచారి గారు తప్పి అధ్యక్షస్థానము సంగీకరించిరి. యాచ్యులలిగారు మరల సవరణను పాడించు అనుచిత ఇయ్యవలయునని కోరిరి.

రామలింగారెడ్డిగారుకూడ సవరణ మిగుల ముఖ్యమైనదనియు నాని నుపపాదించుటకు అనుచిత ఇయ్యవలయుననియు అభ్యర్థనా కోరిరి.

దేవూటి (వెండిరాజు):— గారికి కొంత కొంత వచ్చియు కనుక నైన, యాచ్యులలిగారి సవరణకు సంబంధించిన విషయములను తెలిపి కోరవలెనని కోరిరి. ఇట్లు చెప్పిరి:— నేనిప్పుడు నిందించు వలె నున్నాను. నేనింగిన నిర్ణయమునై గౌరవనీయులు ఒకటే చేయుచున్నారు.

రామలింగారెడ్డి:— తేకపటిగై గారు గౌరవనీయులు అని చెప్పుచున్నారు. ఇప్పుడు నేని ముఖమున చూచుచున్నాను. అర్థమే తెలియదు.

దేవూటి (వెండిరాజు):— గౌరవనీయులుగా మీరొకరుడే అనేకుండు గౌరవనీయులు.

అధ్యక్షులు:— శాసనసభయందు కోరవలెనని ఒకరిగురించి ముందుకు ముట్టాడును నుండుట యుచితముగ లేదు. ఇట్లు చెప్పిరి:— ముందు ప్రతిపక్షమునను. గౌరవనీయులు సమయముగా వచ్చి ముట్టాడును నుండుట వారు గను ప్రాసములందు లేచిరిని తెలిపెను. నేను నాకు నేనుతోడను జిల్లాబోర్డులకు అనుమతించుచు

వరకు వాడు ముట్టాడును. ఈసంప్రదించునను ఉల్లంఘించినవారిపై కఠినచర్య పుచ్చుకొనెదను ఈవిషయమును గౌరవనీయులు గమనింపవలయునని కోరుచున్నాను.

యాచ్యులలిగారు మరొకకాలము ముట్టాడుగ ప్రభుత్వసభ్యుడు తీర్మానము సంగీకరించెనని ఒక గౌరవనీయుడు కోరికను.

అధ్యక్షులు:— ప్రభుత్వసభ్యులు తీర్మానములను ఆంగీకరించిన మూలమున చర్య నుగిచిరి. తలచుట కేవలము పొరబాటు. గౌరవనీయులు ఈ తీర్మానముపై సమయము నిర్ణయించుటకు చర్య నుగిచిరి. నేనాని ప్రభుత్వమువారి ఆంగీకారము అంత ముఖ్యమైన విషయము కాదు. సకాలమున నోటిపేజి ఇయ్యవలయునని యాచ్యులలిగారుసవరణను దేవూటి (వెండిరాజు)గారు నిరాకరించి యున్నారు. తీర్మానముపై చర్య ఇప్పుడే ప్రారంభమైంది. చర్య కొంతకాలము నగిన పిమ్మట ఇట్టి సవరణ నుపపాదించుట అవసరమని నాకు తోచిన నేను మరల అట్టి సవరణ నుపపాదించుటకు అనుచిత నివ్వవలయునని ఆలోచించెదను.

వెండిరాజుగారు ఆయ్యుంగారు

వెండిరాజుగారు ఆయ్యుంగారు ఇట్లు చెప్పిరి:— ఈ తీర్మానము వలన ఎట్టి లాభము కలుగదు. మంత్రికి ప్రార్థనమును అధికారము లన్నియు నుండును. మహమ్మదీయులకును కొంత విధమున సవరణ నుపపాదించుటకు ఉపసంహతి.

స్వపరిపాలన శాఖ పరిపాలనము

తీవ్రముగ ఖండింపబడుట

రామలింగారెడ్డిగారు ఇట్లు చెప్పిరి:— అన్ని జిల్లాబోర్డులకాకినీ తమ అధ్యక్షుని ఎన్నుకొను అధికార మిచ్చుట యొక్కముగాని జిల్లాబోర్డులకు ప్రత్యేక నియోజక కర్తలకు చేర్చబడి, అల్పసంఖ్యకులకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మొసగి గామిజేమచే ప్రభుత్వసంఖ్యకుల కిచ్చుట ఇంకొక ముఖ్యమగు విషయము. మంత్రిగారు స్థానిక స్వపరిపాలన శాఖను పరిపాలన పరిపాలించిరి అధికారముగ రెప్పుడు అవసరము.

అల్పసంఖ్యకులకు ఉపపాదించుటకు వీరయ్యగారు అల్పసంఖ్యకులకు ప్రాతినిధ్యము కలుగవలయునని మంత్రిగారు కొంత అధికార ముండుట అవసరమని వాడించిరి.

విశ్వనాథదాసుగారు

విశ్వనాథదాసుగారు మంత్రిగారి పరిపాలనమున తీవ్రముగ ఖండించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:— అల్పసంఖ్యకులకు ప్రభుత్వమువారి నమ్మకమునకులన లాభము కలుగదు. అధికసంఖ్యకులకు తోటిభారతీయులతో కలసియుండుటవలన అధికమగు లాభము కలుగును. మంత్రిగారు గామిజేమను అధికారమును వారెల్లుపయోగించుచున్నారో వివరించెదను. తమ పక్షమువారికి జిల్లాబోర్డులందు పదవులను కలుగజేసి తమ పక్షమునకు బలము కలుగజేయవలయునను ఉద్దేశముతో నిమ్మకాయల విషయమై వారు పాడించుటలేదు. ఉత్తరగోరె తమకు లాభము కలుగునట్లు ఈ గామిజేమను చేయవలయునని. కొన్ని చోట్ల మంత్రిగారు వల్ల గామిజేమ చేయబడిన స్థానికసంఖ్యకుల అధ్యక్షులు ఎన్నికలయందు మంత్రిగారు ఏవంటులకు పనిచేయుచున్నారు. నేను ఆధారము లేని కడుతులను చెప్పుటలేదు. దిశాద్వారా నావాదము నేను దుబా ప్రత్యక్షమున, ఇట్టి ఆక్రమపరిపాలనము అంత మొదలయ్యెనని స్థానికసంఖ్యకులకు తమవిధమున పరిపాలించబడవలయుననియు కోరుచున్నాను.

అదినారాయణ శెట్టిగారు

అదినారాయణ శెట్టిగారు ఇట్లు చెప్పిరి:— రాష్ట్రమునందు 25 జిల్లాలతో 6 జిల్లాబోర్డులే అధ్యక్షుని ఎన్నుకొను అధికారమున్నది మంత్రిగారు చెప్పిరి. గామిజేమను గురించి యా, స్థానికసంఖ్యకుల పరిపాలనను గురించియు అధికారముగ చెప్పుట అవసరము. రంగశాఖ మొదలిగా తీర్మానమువలన అధికమగు లాభము కలుగదని తలచుచున్నాను. సాకర్థ్యము లేనివారు ప్రజావిశ్వాసము లేనివారు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులుగ నియమింపబడుచున్నారు.

కలిపుల్లగారు

కలిపుల్లగారు తీర్మానమును ఆంగీకరించునను సవరించుటకు అధ్యక్షుని అనుమతి కోరిరి:— మహమ్మదీయులకును ఇతర అల్పసంఖ్యకులకును సరియగు ప్రాతినిధ్యము కలుగజేయవలసిని నిర్ణయించు రెప్పు ఇతర పక్షికులకుండు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులు ఎన్నుకొనవలెనని.

ఈసవరణ నుపపాదించుచు మహమ్మదీయులకు అల్పసంఖ్యకులకు ప్రాతినిధ్య ముండుట అవసరమని చెప్పిరి.

సర్వమూర్తిగారు సవరణను బలపరచుచు ఈసవరణకు తీర్మానమునకు తోడ్కలిగిందని చెప్పిరి. నేనుకొ మొదలిగా సవరణను బలపరచిరి.

రామస్వామి మొదలిగా ఇట్లు చెప్పిరి:— ఈ సవరణ పట్ల నాకు సంపూర్ణముగా సాహభూతికలదు. నాని జిల్లాబోర్డుల యందు ప్రత్యేక కారణముల కనుసరించి అధ్యక్షుని నియమించు అధికారము ప్రభుత్వమువారికిండుట అవసరము. ఏలగిరి ఏలగిరి జిల్లాబోర్డులు ఉదాహరణముగాగ చెప్పి వచ్చును. కావున కలిపుల్లగారు తమ సవరణను ఉపసంహరించుకొనిన నేను ఈ క్రింది సవరణ నుపపాదించెదను:

సవరించబడిన తీర్మానము ఈ విధమున నుండును:— జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులందరు ఎన్నుకొనబడవలెను. మహమ్మదీయులు ఇతర అల్పసంఖ్యకులకు ప్రాతినిధ్యము కలుగజేయవలసిని నిర్ణయించు ప్రభుత్వమువారు గామిజేమను అధికారము నుకయోగించెదరు. మరి కొన్ని కందర్శులందు జిల్లాబోర్డులకు ఈ అధికారమిచ్చుటకు వీలులేమనెడిన ప్రభుత్వమువారు కారణములను తెలుపవలయు ప్రతిపక్షమునను.

రామస్వామి మొదలిగా ఇలావను మిగతా ఆంగీకరించుచున్నారాయని అధ్యక్షులు కలిపుల్లగారిని ప్రశ్నించిరి. ఈ విషయమై కొంత ఆలోచించిచెప్పెదనని కలిపుల్లగారు చెప్పిరి.

(అంతట కలిపుల్లగారు మహమ్మదీయు మిగులుల కొంతమందితో ఈవిషయమై ఆలోచించుటకు వెనుకటివచ్చిరి. సర్వమూర్తి, వెండిరాజుగారు, రంగశాఖ మొదలి, రామలింగారెడ్డిగారు, రామస్వామి మొదలిగారి సవరణను ఆంగీకరించుట లాభము కనరయ, ఈసందర్భమున మంత్రిగారు అధికారము కిచ్చిండుట యుచిరమనియు మహమ్మదీయులకు ప్రభుత్వమువారికి మొనరుచుండిరి. తనసవరణను ఆంగీకరించవలయునని రామస్వామి మొదలిగారు మహమ్మదీయులకును కొరకుండెను

అబ్బాసు అలిగారు

వెనుకల రామలింగారు ఇట్లు జరుగుచుండ సభలో అబ్బాసు అలిగారు మంత్రిగారి పరిపాలనమున తీవ్రముగ ఖండించుచు గొప్ప ఉపశాసన మొనగిరి:—

మహమ్మదీయుల అభివృద్ధినియడమై జన్మ గుత్తునవారత ప్రదర్శించవలయునను అపాజనను వర్తనమునందు చేయుచున్నాను. ఏతమునా రైసునరే మా అశ్వములను ఆమోదించిన ఆపక్షమువారితో మేము కలసి పనిచేయుచుము. గౌ. పాను గారిరాజుగారు చక్కని గుణములతో మాడిన పెద్దమనిషి. కాని వారు జన్మగుత్తును నందరి కట్టుకును కండ్లములకును లాభి అవకీర్తి పొందుచున్నారు. జన్మగుత్తునువారు తమబలమును వృద్ధిచేసికొనవలయునను ఉద్దేశముతో ఇతరజాతుల సామర్థ్యము తిరస్కరించిరి. నిమ్మకాయలకు కరిజాతులకును కొంతసహాయము చేయవలయునని మంత్రిగారు కొంత అభిప్రాయమున్నను జన్మగుత్తునవారత జాతులకుబలము కల్లను మూపు పట్టుకుటలకు ఇట్లు వికీరపరిస్థితు లేర్పడినది వారు కక్షలవారి వికీరబోధలను నిరాకరించి సరియగు విధమున ప్రవర్తించి మంత్రిగారు తమ వైదికబలమును ప్రతిపక్షమునను. మంత్రిగారు వలంబించిన వికీర విధానము వలన తేకమున కిచ్చిచేక ఎంతో నష్టముకలిగినది కావున ఇకనైనను మంత్రిగారు తమఅనుచరుల దుర్బోధనలను వినక సరియైన విధమున ప్రవర్తించెదనని నమ్ముచున్నాను.

కలిపుల్లగారు కలిపుల్లగారు తప్పి తమసవరణను ఉపసంహరించు కోరిరి. పిమ్మటరామస్వామి మొదలిగారు తమ సవరణను ఉపపాదించిరి. యాచ్యులలిగారు సవరణను బలపరచిరి. రంగశాఖ మొదలిగా తమ సవరణను ఆంగీకరించిరి. సవరించబడిన తీర్మానము ఆమోదించబడినది.

అంతటితో సభ ఆగిపోయెను. మరల శాసనసభ కేటిడి:ము ఉదయం 11 గంటలకు సమావేశమయ్యెను.

తెనాలి ఫస్టు కంవెని

తులసి దేవి (సతీతులసి)

15-12-23 శనివారం ప్రవర్ణింపబడును

ఎ.వి. శాస్త్రి

కార్యదర్శి

సప్తమంట్రి గ్రాంటులు

నేటివరకు

దినం 14:—కానకపుర తహసీల్దార్ 11 గంటలకు ముగిసినా...

ప్రశ్నోత్తరములు

గంజాం జై - ఎలక్షను

యస్. సత్యమూర్తిగారు లా మెంబరుగారి నిట్టదీగిరి:—

ప్రశ్న (ఎ) పోలింగు ప్రారంభించిన తేదీ పేదక పూర్తియగులోకల అభ్యర్థియొకరు...

ప్రశ్న (బి) మూడు స్థానములకు ప్రార్థన మొదటిసారియొన్ని కలకు...

ఉత్తరము (ఎ) లేదు.

ప్రశ్న (బి) గంజాం మహమ్మదీయేతర కన్వీటు యొక్కో పి. వెంకటేశ్వర్లు...

అంతకు సత్యమూర్తిగారిట్లు సప్తమంట్రి ప్రశ్న అడిగిరి: గర్భురుగారు...

లామెంబరుగారు:—

అట్లుచేయు కలకాటు లేకన్నకు యా నివేదనమునకు...

సామ్రాజ్య ప్రదర్శనము - బోగంమేళము సత్యమూర్తిగారు అభివృద్ధిశాఖా మామ్యుని

యిట్లు ప్రశ్నించె:—

ప్రశ్న (ఎ) (బి) పు సామ్రాజ్య ప్రదర్శనమునకు బోగంపల్లెలకు...

ప్రశ్న (బి) ఈ నివేదనము మొదటవారి అభిప్రాయ మెట్లుండెను?

ప్రశ్న (సి) ఇందులకు బోగంపల్లెలకు యేమైన దమ్ము మొదలైనవి...

ఉత్తరము (ఎ) అట్టి చేయవలెను.

ప్రశ్న (బి) కాన యాత్రిక రాదు

ప్రశ్న (సి) ఏమియును లేదు.

కెంగుగారి ఇరిగేషను కమిటీని వేదికము

రా. 2. 5. కే. వెంకటేశ్వర్లు తాయుడుగారు నీటిపారుదల...

యదలై కెంగుగారి నివేదికమును ప్రశ్నించుకొని, గోదావరి డెల్టాలో...

కే. వెం. కె. డెల్టా తాయుడుగారే మరయిత్రప్రశ్న నడుపుచు...

కొమ్మవరయ్య యాయ్యగారి 70 మంది కాలకౌటకు అనుమతి...

నెల్లూరు ప్రాజెక్టు ప్రశ్న

సి. వి. వెంకట రమణశర్మగారు తహసీల్దార్ గారి నిట్టదీగిరి:—

ప్రశ్న (ఎ) నెల్లూరు జిల్లా ప్రాజెక్టు ప్రభుత్వమునకు తీర్మానము...

ప్రశ్న (బి) ఆ తీర్మానములో నోదాని ఉండు ప్రాంతము నిర్మాణ కార్యక్రమము...

ప్రశ్న (సి) ఆ తీర్మానము సంతకం చేసిన ఆచార్యుల పేర్లు పేర్లు...

ప్రశ్న (డి) ప్రభుత్వమునకు తీర్మానములు రాతరు ఉ. (ఎ) ప్రభుత్వమునకు తీర్మానములు రాతరు (బి) అందు (సి) కవుల యాత్రిక అదయింపు.

నెల్లూరు జిల్లాలో తాలూకాలు, డివిజనుల మార్పు రా. 2. 5. యస్. కృష్ణగారు పంతులుగారు నెల్లూరు జిల్లాలో...

ప్రశ్న (ఎ) యస్. కృష్ణగారు పంతులుగారు నెల్లూరు జిల్లాలో...

లెంజ ప్రాజెక్టు తీర్మానము

రాజధానిలో రెవెన్యూ సెటిల్మెంటును సూక్ష్మ కానక మేమైన అనువరకు...

క్రొత్తపన్నులు

వచ్చే సంవత్సరము యేమైన క్రొత్తపన్నులు విధించు ముచా...

సప్తమంట్రి గ్రాంటులు 1923-24

1923-24 వ సంవత్సరమునకు యొసబడిన గ్రాంటులలో...

గ. సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు:—రివెన్యూ డివిజన్...

మొదట ఇరిగేషను కమిటీని యామెలకు, తాని మరకు...

గ. సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు చెప్పిరి.

మొదట ఇరిగేషను కమిటీని (క్రొత్తపన్ను సరిగా చెప్పిన తరువాత)...

తీర్మానము కొన్ని విషయములకు సంబంధించుచున్నది అన్నిటిని...

గ. సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

మనకు ఇంకను ద్రవ్యము లేకపోవడం నా ప్రశ్నకు చేయదు...

అంతకు గ్రాంటు అంగీకరింపబడెను.

కావేరి - సం. మే. కృ. ప్రాజెక్టు రూ. 28, 755 లకు కావేరి...

ఈ స్థితి కొంతవరకు ఆమోదింపబడినదియే దీనివలన కొన్ని...

ఎన్. మే. కృ. పరిశీలించుటకు ఒక స్పెషల్ ఎ జనీతురును...

పి. వి. రామలింగ అయ్యగారు సం. మే. కృ. కావేరి ప్రాజెక్టు...

కావేరి, మే. కృ. ప్రాజెక్టు ప్రాజెక్టు ప్రాజెక్టు ప్రాజెక్టు ప్రాజెక్టు...

గంజాం జిల్లాలో గిరికర్మ ప్రాజెక్టు గిరి యేమయెనో...

సం. మే. కృ. కావేరి ప్రాజెక్టు ప్రాజెక్టు ప్రాజెక్టు ప్రాజెక్టు...

ఇంకొకటి 50. పి. రాజగోపాలాచార్యులు గారు తెలిపిరి...

మే. కృ. ప్రాజెక్టు ఇరిగేషను కమిటీ ప్రాజెక్టు ప్రాజెక్టు...

గ. సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి...

గంజాం జిల్లాలో గిరికర్మ ప్రాజెక్టు ప్రాజెక్టు ప్రాజెక్టు ప్రాజెక్టు...

అంతకు గా. లా మెంబరుగారు రూ. 28, 755 లకు కావేరి...

గంజాం, విశాఖ జిల్లాలము జిల్లాలందు ఈమధ్య తుపాన...

వివరము లింకను ఆరంభజిల్లాలనుండియు రాతరు, కానక సభ్యులు...

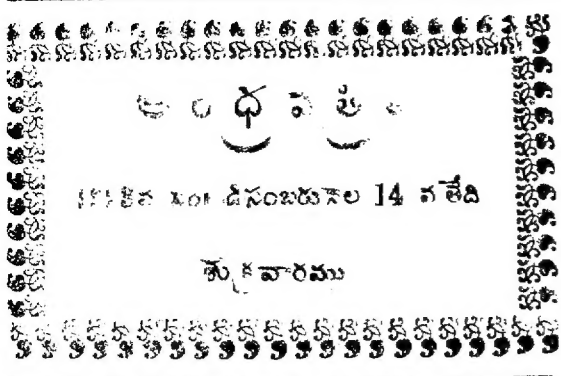
విశాఖ జిల్లాలోను జిల్లాలోను ఎన్. కృ. సభ్యులు గలిగెనదియు...

విశ్వకాథ దానము గంజాం జిల్లాకునుంచి, ఎన్. కృ. కమిటీ...

ಕುಸುಮ

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1950 జూలై 14 న వేలవ తేదీ

శుక్రవారము

బ్రిటిష్ పార్లమెంటు: భావి పరిణామము

జనవరిలో పార్లమెంటు సభ గూడువరకు, బాల్కనీయన్ ప్రభుత్వమును నడుపుచుందురని, ఇదివరకు చెలిపియుంటిది. పార్లమెంటు సభ గూడువరకు పిమ్మట ఏమగునని విల్కీన్సన్ చెబుచున్నారు. ప్రస్తుత సంఖ్యలపై కన్సర్వేటివుల ధిక సంఖ్యాకులుగ నున్నారు. వీరికి పిమ్మట సంఖ్యలలో లేరుకనుక వారు రెండవసారి మోక్షమించుచున్నారు. లిబరలు కనుక వారు మూడవసారి మోక్షమించుచున్నారు. కన్సర్వేటివుల యైనన, లేబరు కనుక వారు రెండవసారి మోక్షమించుచున్నారు. కన్సర్వేటివుల స్థితి ఎటులుండనో యీలో చింతము. బాల్కనీయన్ల ఎన్నికల సమయమునం పార్లమెంటు జేయుటకు, వాణిజ్యరక్షణమును ప్రవేశ పెట్టుటయే ముఖ్యద్దేశము. వాణిజ్య రక్షణము ఎవరికిని, కార్మికుల దృష్టిలో లోకదనియు, వారికి కనిగలుగదనియు, బాల్కనీయన్ల సమీక్షలు పార్లమెంటు సభను రద్దుజేసి క్రొత్త ఎన్నికలు నడువక తీరదని, యీ వారమునందలి లండన్ ప్రెస్సు వ్రాతక సమర్థించుచున్నది. అట్లయితే, బాల్కనీయన్ల తమ ప్రతిష్ఠను చెల్లించుకొందురా? వాణిజ్య సంరక్షణమును కొనసాగించ లేకపోయినతమ కద విని నడులుకొందురా? లేనయెడల, దేశమునందు అనవసరముగ గలిగిన వ్యయమునకును ఆదోళన కును బాల్కనీయన్ల బాధ్యత ఎహింపవలసి యుండును. ధైర్యముజేసి వాణిజ్యరక్షణ సమస్యను ప్రతిపాదించడలే, లేబరు లిబరలు కనుక వారు గలిసి వారి సలీలగ నోడింపగలుగుదురు. బాల్కనీయన్ల తమ మూటను చెల్లించుకొందురని వోచదు.

నేటివార్తల నన సరించి, బాల్కనీయన్ల వాణిజ్య సంరక్షణ సూచనలను పార్లమెంటు సభలో ప్రవేశ పెట్టెదనని తెలియచున్నది. సంరక్షణ పద్ధతికి సంబంధించి ఇంపీరియల్ కాన్ఫరెన్స్ తీర్మానములను కొన్నింటిని మాత్రము మండుబెట్టి కన్సర్వేటివు కనుక వారు కాలక్షేపము జేసెదరని వోచును. బాల్కనీయన్ల కేసిబోని అట్టహాసము జేసి తుద కిటుల వెనుదిరుగుట పరిహాసకము. కాని, లేబరు కనుక వారు రెండవసారి మోక్షమించుచున్నారు. కన్సర్వేటివుల స్థితి ఎటులుండనో యీలో చింతము. బాల్కనీయన్ల ఎన్నికల సమయమునం పార్లమెంటు జేయుటకు, వాణిజ్యరక్షణమును ప్రవేశ పెట్టుటయే ముఖ్యద్దేశము. వాణిజ్య రక్షణము ఎవరికిని, కార్మికుల దృష్టిలో లోకదనియు, వారికి కనిగలుగదనియు, బాల్కనీయన్ల సమీక్షలు పార్లమెంటు సభను రద్దుజేసి క్రొత్త ఎన్నికలు నడువక తీరదని, యీ వారమునందలి లండన్ ప్రెస్సు వ్రాతక సమర్థించుచున్నది. అట్లయితే, బాల్కనీయన్ల తమ ప్రతిష్ఠను చెల్లించుకొందురా? వాణిజ్య సంరక్షణమును కొనసాగించ లేకపోయినతమ కద విని నడులుకొందురా? లేనయెడల, దేశమునందు అనవసరముగ గలిగిన వ్యయమునకును ఆదోళన కును బాల్కనీయన్ల బాధ్యత ఎహింపవలసి యుండును. ధైర్యముజేసి వాణిజ్యరక్షణ సమస్యను ప్రతిపాదించడలే, లేబరు లిబరలు కనుక వారు గలిసి వారి సలీలగ నోడింపగలుగుదురు. బాల్కనీయన్ల తమ మూటను చెల్లించుకొందురని వోచదు.

మనుక జేసిన ఆ కనుకమునకు బలము గలుగును. కన్సర్వేటివులకు కోర్కెలు పార్లమెంటు సభలో విధిమై లేబరు కనుక వారు క్రభుత్వమును గై కొనవలయు నని పిలువనంపుచో, ఈ పక్షమువారు లిబరలు కనుక వారు జేసిన గాని కలిపాలింకజాలరు.

కాని లిబరలు లేబరు కనుక వారు చేతుల గలుపునా? కన్సర్వేటివు కనుక నోడించుట కిరు కనుకమునా? గలసినను, కలిపాలనమును నిర్వహించుట కిరు గలసి జనిచేసెదరని వోచదు. ఉదయ కనుకమునకు మధ్య క్యాపిటలుపై కన్న విధించు కనుకమున లేన భద్రాభిప్రాయము గలవు లిబరలు లేబరు కనుక లోక వేళ నేకమయి నను, మరల కమాన్లము విభేదము గలిగినను, క్రభుత్వ మంతరించును. అట్టి బహిష్కారము నాధార ములపై లేబరు కనుకము నిలచియుండవలెను. లేబరు కనుకమువారు తమ ప్రభుత్వమును నిలుపుకొన దలచుచో, వారి కోర్కె తమార్థము గలదు. బాల్కనీయన్ల క్రభుత్వము రక్షించుకొనుట, మరల ఎన్నికలను జరుగవలసియుండును. దానియందు తమ స్థానమును వారు బలపరచుకొనవలసియుండును. లేబరు కనుకము వారిండుకు సంసిద్ధులగుచున్నట్లు తెలియచున్నది. ఇతిరక కనుకము వేసి తోను కిలుకకుండుటకు నిశ్చయించుకొనచున్నారు. భావి పరిణామ మెటులుండునో జూడవలయును. ఇంగ్లండులో సయితము భావ కలిగిన రైతులను త్వరితముగ గలుగుచున్నదిని గ్రహించవచ్చును. లేబరు కనుకము వారు పార్లమెంటుకు సభ్యులను బంపు సంకల్పము నాశ్చర్యము గలిగించెను. లేబరు కనుకమువారు జేయలేని పాతాల్లు అను దినవ్రాతను స్థాపించగనే, దేశము నందలకడి గలిగెను. అట్టిసితి మారి లేబరు కనుకము క్రభుత్వ బాధ్యతను వహించెడి కాల ముదెంచుట అంగ్ల దేశ చారిత్రమునందు గొప్ప విశేషము. ఇంగ్లండులో సైలము, ప్రజా కలిపాలనాశయములు సంచిత శక్తిమును దాటి వికాసవిధి బ్రవేశించె నని గ్రహించవచ్చును.

కాకినాడ కాంగ్రెసు సభ

కాకినాడ కాంగ్రెసు సభ 26-వ తేదీన గూడ గలదు. కలకత్తా రయలు మార్గము బాగుకదువరకు దీనిని నిలిపివేయవలయు నని, కలకత్తా ప్రముఖులు గొందరు కోరియుంటిరి. కాని దీని నాపుటకు సాధ్యకదదని, దేశభక్త కొండ వెంటటవ్వయ్య పంతులుగారేమి, ఆహ్వాన సంఘమువారేమి, ప్రకటించి యుండిరి. రయలు మార్గము తెగిపోవుటవన, ప్రతినిధు లిబ్బంది పడెడి మూట నిజమే. ఆంధ్రు లిందు కెంతయు విచారించుచున్నారు. కాని కాంగ్రెసుపై భక్తిజాతి, కొంత హెచ్చి శ్రమకు లోనై ఇతిర రాష్ట్రముల సోదరులు కాంగ్రెసుకు విచ్చేయుట భావ్యముగ నుండును. ఎలనన, కాంగ్రెసు నిర్వహణమునకు వలయు ఏర్పాటు లన్నియు బూరియైన పిమ్మట, సభను మరికొంత కాలము వర కాపుట విగల కష్టము. ఆహ్వాన సంఘమువారి కిందులన విక్సీలి సప్తము గలుగును. వామజేసిన కంట్రాక్టు లకు భంగము కలుగును. ఏర్పాటులు తాగుమార్గము. విద్యాధికులకు క్రస్తుమును సెలవులో నుండెడి సౌకర్యము లితర కాలములలో నుండజాలవు అందుచే ఒక్కరోజు ప్రయాణ మాలస్య మగుననియు, ప్రయాణపుభర్తు కొంచెము హెచ్చుననియు, పాటింపక, భారతీయులందరును, కాంగ్రెసు సభకు సకాలమునకు విచ్చేసి, సభను నిర్విఘ్నముగ సమాప్తి నుండింప ప్రార్థితులు. తెలుమార్గము ఎక్కడు పూర్తియగునో అవిషయ మై యంతవరకు రూఢిమాచారము దెలియలేదు.

జనవరి 7వ తేదీలో కల పూర్తిగాదని తెలియచున్నది. అట్టిసితి, కాంగ్రెసును నిలుపునెడల, చాల కాలము వరకు నిలువవలసి వచ్చును. ఆహ్వాన సంఘము వారు కడుప్రయాసతో తమ కనుకను నిర్వహించుచున్నారు. కాంగ్రెసు నీతిరుణమున నిలిపివేయచో, వారిభారము అత్యధికమగును. కలకత్తా ప్రముఖులు కాంగ్రెసును నిలువవలయునని కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి గాని మరిల కొరినటుల నేమి దెలియవచ్చినది. ఆహ్వాన సంఘమువారి విన్నవము నాలించి, స్వల్పముగ న సౌకర్య మలను పాటింపక, కలకత్తా వాసు లేమి తదితరు లేమి 26-వ తేదీనాటికి కాంగ్రెసు సభకు దక్కక విచ్చేసి, సభ జయక్రదముగ జరుగునటుల జూచుట ధర్మము. అన్ని రాష్ట్రములవారును సహాయముజేసినగాని సభ నిరాటకముగ జరుగజాలదు. కాంగ్రెసు సభ ఆంధ్రదేశములో జరుగుట కిదియే మొదటిమా రిగుటచేతను చెన్నపురి బొంబాయి మొదలగు ప్రధానపట్టణముల కుండెడి సౌకర్య ములు కాకినాడవంటి సగరమున లేకుండుటచేతను, సన్తాన సంఘము వారు ఏర్పాటు లనేకములకు ప్రజాన పట్టణములపై నాధారపడవలసి వచ్చుచున్నది. వారివ్యయ క్రయాన లందుచే సధికమయి నవి. ఆహ్వాన సంఘమువారి ఏర్పాటులకు విఘ్నము గలుగకుండ, వారి క్రయత్నములకు లోడ్చుడి, వివిధ రాష్ట్ర ప్రతినిధులును తమ దేశభక్తి, సహజౌదార్యమును గనుపరుచెదరు గాక!

జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు

మద్రాసు రాజధానిలో జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుల నెన్నికొను సధికారము, బోర్డుల కేతవరకు లేకుండెను. ప్రెసిడెంటులను క్రభుత్వమువారు నియమించుటవలన, ఎట్టి ముగ్ధాపము గలుగుచున్నదో అనుభవైక వేద్యమే. స్థానిక స్వపరిపాలనాభిమానము లేనివారు కలుపు రా స్థానముల నాక్రమించి, బోర్డుల పరిపాలనమును హస్తాస్పదముగ స్థితికి దెచ్చిరి. సమర్థతా సమర్థతలు లేకపోనికీ రాక, అభిమానమే ముఖ్యవిషయమయ్యెను. జిల్లా సువర్ణ కలిపాలనక్రింద, బోర్డుల దృష్టి తి వెనకటికెన్నను మించిపోయెను. నిష్పటికనము రంగనాథము మొదలి యారుగా రిండవిషయమై తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచు, జిల్లాబోర్డులు తమ అధ్యక్షుల నెన్నికొని వలయునని కోరిరి. కాని, దీని కొక మినహాయింపు జేర్చిరి. క్రభుత్వమువారు వేమవిధముగ నిర్ణయించిన దప్ప అను పదములను చేర్చుటచే, తీర్మానము నిరర్థకమగుచున్నది. క్రభుత్వము వారి కిట్టి నిర్ణయాధికార మిచ్చుటవలన, ఎన్నిక హక్కును వారు భగ్నపరుచుటకు ఏలగలుగుక. మినహాయింపులే సామాన్య కలిపాలనా సూత్రములగుట, అనుభవ వైక వేద్యము. మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము గుదురుటకు, వామజేషనులను జేయవచ్చునను సవరణను యాహయాల్ గారు ప్రతిపాదించిరి. తమ ప్రత్యేక సౌకర్యములకొరకు, మహమ్మదీయ సభ్యులయినను ఎన్నికసూత్రమునకు భంగముకలిగించు తెలియు శోచనీయును. మహమ్మదీయ ప్రాతినిధ్యము గావలసినయెడ, పేరు మార్గములను చూచి పవచ్చుచుగని ఎన్నికసూత్రమున త్రోసబుచ్చుట పాడిగాదు. పాల్కనాగారు క్రైస్తవసభ్యులయినను, ఎన్నికసూత్రమును సంపూర్ణముగ నామోదించిరి. మంగళూరులో మహమ్మదీయులను, క్రైస్తవులను లోకలు బోర్డు ప్రెసిడెంటులుగా నెన్నికొనన నిర్బంధము జూపిరి. కాని మహమ్మదీయ సభ్యులను సమాధానపరుచుటకు, సత్వముగైగా రిట్టి సవరణ సంగీకరించినను తుదకి సవరణ యుప

సంపాదించుకొనబడినది. కాని జన్మిస్తున్న క్రమములు రామస్వామి మొదలియారుగాని మరియొక సవరణను ప్రతిపాదించిరి. ఈ సవరణ ప్రకారము క్రభుత్వమువారికి నామినేషను కీయుటకు సామాన్యాధికార ముండుటయ గాక, మహమ్మదీయులకును అల్పసంఖ్యాకులకును ప్రాతినిధ్య మిచ్చుటకై వారిని నామినేషనుకీయుటకు క్రత్యేకాధికార ముండదు. మొదలియారుగాని సవరణవలన, అసలు తీర్మానము ప్రయోజనవర్హితమగుచున్నది. ఎన్నక హక్కు నామమాత్ర మగుచున్నది.

బల్లారి రిసెటిల్ మెంటు

రోము దగ్గమగుచుండ నీరో ఫీజేలు వాయించుచున్న సామెతను బల్లారి రిసెటిల్ మెంటు వ్యవహారమునకు వర్తింపజేయుటలో, అబ్దుల్ హైగారు సహజస్థితిని వర్ణించిరి. బల్లారి ప్రాంతములలో ప్రజలు చాలకాలమునుండి యోమపీడితులై, గుర్భర దళ సనధవిచ్చుచున్నారు. కాశ్వత్తు సెటిల్ మెంటు తీర్మానమును శాసనసభవారామోదించి ఎంతకాలమోయినను, ఇంతవరకును అది యమలులోకిరా లేదు. సర్ బి యా. శర్మగారు మద్రాసు మెయిలుకత్రికా ప్రతినిధిత్వము వహించుచు, కాశ్వత్తు సెటిల్ మెంటు చాల కష్టముగా సమస్యయనియు, ఇండియా ప్రభుత్వము వారు దూరములోంచివలసి వచ్చెననియు, చలిపిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి విషయమై తమ యభిప్రాయమును మద్రాసు ప్రభుత్వమువారికి దెలియజేసెరట. ఇందునుగూర్చి ప్రభుత్వమువారిది వంకు త్వరితముగ ముందుకు జరుగుట లేదు. వారిలోపమునకు బల్లారి ప్రజలు బాధపడవలసి వచ్చుచున్నది. రంగనాథ మొదలియారు గారి తీర్మానము, ప్రభుత్వపు ట్రైబ్యునలు మార్చవలెనని గోరుచున్నది. శివరావుగారి సవరణ, భూమి శిస్తుల ఏర్పాటులను మరల నిర్ణయించవరకు క్రభుత్వపు ట్రైబ్యునలు సమలులోకి దేవలదని గోరుచున్నది. ల్యాండు రివిన్యూ చట్టము మున్ముందు ప్రవేశపెట్టబడునని, క్రభుత్వసభ్యు డిటీవల ప్రకటించెను. అట్టి తిరి యీవ్యవహారము యెక్కువ మగువరకు, బల్లారి రిసెటిల్ మెంటును నిలుపుట న్యాయమేగద. సరసిం హరాజుగారు దెలిపినట్లు, కాశ్వత్తు సెటిల్ మెంటు సూత్రములను క్రభుత్వమువారికిమా రంగీకరించినపిమ్మట, రిసెటిల్ మెంటును మరల నేల లేవనెత్తవలెనో యోమ మొకవంక తాండవమాడుచున్నపు డయినను, అధికారులు వెనుకముందు జాడవందా? జాయంటు కమిటీవారిదివరకే కాశ్వత్తు సెటిల్ మెంటుపట్ల సుముఖత గనుపరచిరి. ఎన్నిమార్పులు జరిగినను అధికారవర్గము మాత్రము తనదాని విషవదు. గా. నాపుగారి హేతువాదము, ఎంతమాత్రము విశ్వసార్థముగ గినుపింపదు. శివరావుగారి సవరణ తీర్మానమును సభ్యులలో సత్యధిక సంఖ్యాకులారామోదించిన దీనిని క్రభుత్వమువారు ములులోనికి దెత్తుని దోచదు.

ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు వద్దతి అంతరించునా?

ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సులో కష్టపడి చర్చించి ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు వద్దతిని వివిధరాజ్యముల వారును ఆమోదించిరి. హిందూజాత క్రతిధి యంగీకరింపజోయినను, ఆచరణలో నీదేశమునందు ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సువద్దతియే నడుచుచున్నది. తమకు గావలసిన సొకుల్యమును ఇండియా ప్రభుత్వము వారు దాదాపుగ ఇ గ్లండునుండియే దెప్పించుకొని, సామ్రాజ్యభిమానమును జూపుచు నేయున్నారు. ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు విషయమై

హిందూజాత మెంటు మెలగునో యని, బాల్కువిను గా రాచిదోశన జూపిరి గాని, వారు యాక్షరపద నక్కరలేదు. ఇకముందు వచ్చెడి యాక్షరణ ఇంగ్లండునుండియే బయలుదేరగలదు. ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సును సమ్మతించుటచేతనే, కస్టమెంట్స్ యక్షము దెబ్బతిగదని, అందుచే బ్రిటిషు పార్లమెంటు సభవారిచే ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు నంగీకరించుటల కేయుట ప్రస్తుత పరిస్థితులలో దర్లభమగును. ఇంచితేపు ప్రభువుగా మను ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సువద్దతిని తీవ్రముగ నింసిచుచున్నారు. ఇకముందు జరిగెడి ఇంపీరియల్ సమావేశములలో ట్టి వివాదాంతమును చర్చకు దీసికొని రాకుండుట మంచిదిగాదని వారి యుద్దేశము. ప్రతికాలనియున, విదేశపు పరికులపై సుంకముల విధిముగ విధించుచుండ, ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు వద్దతి నెలలించుట కెటుల సాధ్యమగునని, ఇంచితేపుక్రభుత్వపార్లమెంటును వాణిజ్యరక్షణము వలన, పనిచాలుట లేనివారి పితి చక్కబడునని వీరి కేమాత్రము నమ్మకము లేదు. సామ్రాజ్యమునందలి క్రతిధి గమును తనకు సరిపోవు వాణిజ్యవద్దతి నవలంబించుటయే శ్రేష్ఠమని ఇంచితేపుప్రభువుగారు దెలుపుచున్నారు. భారతీయు లి తీరుననే అభిప్రాయపడుచున్నారు. తమ కార్మికస్వాతింత్యము గావయు సని కొతుచున్నారు. ఇంగ్లండ్ సామ్రాజ్య భిమానమును జూపుట కష్టపడ కుండ, హిందూజాత మందుకు బూనుకొనజాలదు.

అమెరికావైఖి మారుట

ఇంగ్లండులో కస్టమెంట్స్ ప్రాబల్యము దగ్గ గనే, యూరపీయను వ్యవహారములపట్ల అమెరికావారి యభిప్రాయము మారినది. ఈ రెండు విషయములకును ఏమయిన సంబంధము గలదో లేదో తెలియదు. సప్తవర్షాంతర విచారణసంఘ వ్యవహారములందు తానేమాత్రము జోక్యమును కలిగించుకొనని భీష్మించుకొనిన అమెరికా, తమ యభిప్రాయము నిపుడు మార్చుకొనినది. విచారణలో పాల్గొన నిశ్చయించినది. ప్రైది క్రభుత్వముగూడ వెనుకటి మెంకెట్టును వదులుకొనినది. జర్మను క్రభుత్వమువారు నూతన సూచనల గావించెదరట. దేశేభరు మాసాంతములోపల, విచారణ జరుగునని దెలియచున్నది. రెండు కమిటీ లేర్పాటుపడును. జర్మను బడ్జెటుగంతు రాబడికిని వ్యయమునకును సరిపెట్టుట కొక కమిటీ బనిచేయును. రెండవ కమిటీవారు జర్మనీ పెట్టుబడి వెలువల సంతకము గలదో విచారించెదరు. నూతన పరిస్థితుల మూలమున, సప్తవర్షాంత సమస్య త్వరితముగ యెక్కువమగునో లేదో ముందుగాని తెలియదు. అమెరికావారి సుముఖత్యమునకు మరియొక కారణము గూడ గలదు. ఇటీవలనే అమెరికావారు జర్మనీకి ఋణమిచ్చుట కేర్పాటుల జేసిరి. వీని ప్రకారము, ఋణములో చాలభాగమును అమెరికాలో నాహారవిద్యారములను కొనుటకు వెచ్చింపవలయును. ఇట్టి ఏర్పాటు జరిగిపిమ్మట, జర్మనీ స్థితిని అమెరికా బాగుచేయకతప్పును. అంతర్జాతీయ వ్యవహారములలో అమెరికా వైఖిము స్వలాభాపేక్ష లేనిది, జోక్యము కలుగజేసికొనకున్నది.

కలవపర్వము

హిందూజాత అడివులలో దొరికెడి కలవను విదేశములలో విక్రయించుటకు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు లండనులోని హోవార్డు కంపెనీ వారిని ఏజెంటులుగ నేర్పించిరి. ఈ గొట్టు అవర్థదాయకమని, భారతీయవర్తకు లభ్యమేమియు చున్నారు.

ఇందువిషయమై సర్ బి యా. శర్మగారిని మియిలె వ్యతిక్తావతనిధి ప్రశ్నంపగ, హోవార్డు కంపెనీవారి తెలివితేటలను వీరు పొగడిరిగాని, సరియగు సమాధానము జెప్పకపోయిరి. అంగ్ల దేశీయులకు లాభము గలిగించుటకు, ఇండియా ప్రభుత్వ మనేకవిధముల తోడ్పడు చుండుట కిది మరియొక నిదర్శనము.

సా. స. వా. లు

నూతన పెరిపు:—భూమి బహద్రుడు మహమ్మదు ఉస్మన్ హుసేనుగాడు, బి. ఎ. రానన్న రిస్సరహన మదరాసు మరియు గానుడుట గవర్నరు గారయెటల కేటి ఉపయం ప్రమాణము జేసిరి.

మెటాపురం సంగీతసభ:— ఆదివారము 18; తేదీ సాయంత్రము 4-15 గంటలకు గోపాలశాయిగారి వి. ఎ. స్కూలునందు శ్రీమతి సి. సరస్వతీదాయిగారు ప్రాపతి మాన సంతులనము వారి ధా కాలక్షేపమును గావించుట.

మదరాసు ఉపాధ్యాయ-మేనేజరుల సంఘము:— ఈ సంఘమువారి 15 వ తేదీ సాయంత్రము 4 గంటలపాటు స్కూలు చింతాశ్రమలో జరిగెను. సభ్యులెల్లరు విశేషావార్థము. — గా. కార్యదర్శి.

యూనివర్సిటీ ఎన్నికలు:— యూనివర్సిటీ ఆధాటిసభ్యులు, కల్యాణశాసనము సభ్యుని ఎన్నికొనకుమ దూర్విం కామి నెడును సంగీతములను నైపుణ్యముగారు దిశంబరు 17 వ తేదీ సాయంత్రము 4 గంటలవరకు పుచ్చుకొనెదరు.

రాకపోకలు:—మొదట జనరలు ఎ. ఎ. శాన్, తన రకం ఆఫీసుగాడు, కర్నూలురేగరు కేటి ఉపయం మదరాసు నకు రిజికిటీయటల విచ్చెడి. ఈ రాక మధురమహోదయను. బంబాయింం కాగాడు. స. నేపుగాడు, నిన్నరాత్రి మదరాసు వీడిపోయి.

భాగవతి కలక్షేపము:— భాగవతి ధాత్రుంగ సభిం రి యామ్యాండు క్రెడ (16 వ తేదీ) ఆదివారము 4-30 గంటలపాటి లో. డి. ఎ. డెలమన్కూలు మందిరమునందు “సంక జా. చరిత్ర” కలక్షేపమును బ్రహ్మశ్రీ సౌందరాజ భాగవతారుగారు సోలమంగలవాసస్థ్యము జరిగెనది.

గజాము. జలా భూస్వాముల నియోజకవర్గము:—భారత కాసనసభకు భూస్వాముల యొక్క కేర్వరత్తి 3 కామేశ్వరరావు శ్రీకాకుళం పురపాలకసంఘ కార్యాలయమునందు 7 వారింగుస్థానమున, త్వ హూయే మార్గముల ఇటుటలే ఎన్నిక జరుగెయి గావున, దిశంబరు 17 వ తేదీ పోలింగుజరుపుట నిశ్చయించి.

మదరాసు ఆయుర్వేదకు ఫార్మెసీ కాలండరు:— ఆయుర్వేదకుల కండి డాక్టరు ఎ. కె. వి. శ్రీ గూచాడుగజ (44 గోవిందపుశాయివీధి బాల్కనపున మదరాసు) కండికా లండను క్విజ్జరత్లో నడుగొంటి. పెర్లనైజాం 12 నెలలకును 12 కాగిరియొచ్చి. నెలపుదినములకు ఎర్ర అంకెను కేక్కిన తేముడు నల్ల అంకెను పెర్లనైజాంబి వాడెడిను. ఆరోగ్య విధు లాంగ్లమున ప్రతిఫుటవైమ ముద్రంపెడిను.

ఆంధ్ర జాతీయకళాశాల

మచిలీపట్టణము

దీపావళిసూక్తు

చెన్నపురి పచ్చ శివు హస్తమునిద్యాధిపతి కేసినందా లలో కారింట్టుకండి శ్రీయ్యం మల్లాది యజ్ఞ హారాణుల వి. ఏ గారు కమూలుచేసి (70-0-0) దెబ్బకి మాహూలును కేతు వారు శ్రీయ్యం కళి హస్తం శాస్త్ర్యగోవు నంతులగాక తర మాగా నిచ్చిరి.

శ్రీహరింద్రనాథ
చటోపాధ్యాయగారు

ఈ ప్రదర్శన-మొదటివది చూచుచున్నది ముఖ్యతరగతి
 గొన్ని వాయిదాబడి పాడి బుగారితో నిండును, గీతం
 జరిగిందేయు, హిందీనూ పాడి, తుదకు కంఠేమూతం అను
 చాలితుగాన. ప్రో. 2-గింబిరి.

ఒక కొత్త మైసూరు
నాటక సంఘము

శ్రీశ్రీ (15 వ తేదీ కనిపారు) కా.తి 9^వ గంటకు మీద
మృగమున న చుక్కలను పోలి పూచినట్లుగా ముఖంబున
కాటకమును ప్రభుత్వం చేసినది, దానితో

చెన్నపురి స్వరాజ్యపక్షమువారు

నేను శక్తివిద్యాలకు పట్టణవాన వధిలో నిద్రించి పట్టణం
 వేటును చూస్తుంటే నరికితీయగలగినదినియు కానరావలసి
 వచ్చింది. ఇంతలో నగరీశ్వరి శక్తివనయు మీరావేసివదిరి. నేనటుల
 చేసినమాట నిజమే, విద్యాశాలల బహిష్కరణవనయు నాకె.తి
 మాత్రమును వర్తకములేక విద్యాశాలల బహిష్కరణ మిత్రుడు
 మృగిలైపోయినానున్నది. నేను నెకోటులో నిప్పుదహనాన వధ
 లో విశ్వవిద్యాలకు ప్రతినిధినిగా వదిలి పట్టణ
 నుండి శక్తివిద్యాలకు వాద్యము వదలరావాల
 ని నేను చెప్పరాకపోయింది. ఈ పరిస్థితి సభ్యులఁగీతరిం
 కుటలతో నేనినకుమునున్నరదియే అంగీకరించితి. అట్లంగీక
 రుటకు మావిధానమునకు వికల్పముకాదనియే నేను నమ్మిదగ
 గాని వికల్పమని తలచు వారు నూడ నుండవచ్చునని నేనొప్పు
 నుండను. శక్తివాదలో ప్రస్తుతములో అభివృద్ధి స్వరాజ్య
 యందు సభ జరిగిన పిమ్మట జనవరి స్వరాజ్య పత్రమువారిసభ
 ను ప్రతిలో జరుగును. ఈ పరిస్థితులలో నూడ సభ్యులుగా
 యుండ నూడవని ఆ సభలలో నిర్ణయంప బడి
 తో నేను సంతోషమూర్త్యుముగ ఈ పరిస్థితి స
 భ్యులకు వశమివేసెదను. కాననసభలోనున్న స్వరాజ్య పత్రమువా
 నిరుతులొచ్చునంతో పోయినటుప్రకారే అదటనున్నానుగని
 లికి నీయము చేయటము కాదు. మేమేమైన పాఠాలు
 బ్రవేశించి అవి లభ్యమనగా ముంపజ జరిగినవే యగుటచే
 వారు.ల వేలిముదము తీసుకొనిరిదమని సభ్యమూర్తిగారు
 స్వరాజ్య పత్రము వ్రాసిరి.

విశాఖపట్టణము తుపాను

[illegible]

శ్రీమాన్ ఎం. కే. ఆచార్యగారు

శ్రీమత ఎమ్. కె. ఆచార్య బి. ఏ ఎల్. టి. ఎమ్.
ఎల్. ఏ. వారు ఎన్నికలను బంజుగా నడచు
9-12-23 క తేదీ, తిరువల్లూరులో వారి నియోజకవర్గాన్ని
సన్మాపిస్తామని, శాసనసభకు బంగారుగొలుసును ఈనెల
15-న తేదీ ఆదివారము సాయంత్రం 5 గంటలకు తిరువల్లూరులో
నిచ్చుటకు నిశ్చయించబడినది. ఆనాడు శ్రీమతులు ఎ.
రంగస్వామి అయ్యంగారు, ఎస్. సత్యమూర్తి, హానంబుల్
కె. వి. రంగస్వామి అయ్యంగార్లు మరియు విప్లవమంత్రి ప్రభులు
అను సభ్యుల రచిత తెలియచున్న దని సి. వి. నాయుడు వారు
చూపేదరు వ్రాసింది.

శా.నసభలోను ప్రశ్నలు

(2) గానపూజకు యిచ్చుదిన కి అగ్రజేయును, పశుత్వ
మూర్త్యుల బాధకరముగా లేని రిష్యా ఆదేవులను సూర్య
విచారణజేసి కర్మచేయవలెనని శిష్యార్థులకును బురుగు ముష్కల
మది అవధికారలతో నూదిన ఒక చిన్న ఉపసంఘము చేర్చి
రుపలె నని యాగధివారు శిష్యార్థుల జేయుచున్నాడు.

ఉపాధ్యాయ మేనేజరుల 2 వ కాన్ఫరెన్సుకు జన
ప్రతి యాశ్చర్యమనయ్య, రాష్ట్రమునందలి వివిధ సంఘములను
బాగుగ సంస్థాపించుటకు పుండలవిద్యాసంఘములలో ప్రాతి
నిధ్యము సంపాదించుకొనుటకు తగినట్లుగా చేయవలసినయ్య,
ప్రతిఒక్కరినో నో న్యాయములు కావలెను. రాష్ట్రమునందలి
మూల ప్రజేతములబాగుగ యీ విషయము క్రద్ధహింపి
ప్రభుత్వభాగ జరిగిన శిశ్యముల నమల జనప్రభుత్వ ప్రవర్తిం
చుచున్నానని తెలియజేయు సందేశమును పంపి. ఈ విషయ
మున కొంతవ్రాసిన ముద్రాను చేయించుచున్నది. కేంద్రమే
మనుషులలో ఆర్ వ్యాపకత అయ్యింది గానక క్షయము
క్రింద ముడలమహాసభను నిలిపినది. ఇక్కడ జిల్లా బాగుగ
యిట్టి ప్రవర్తింపులు జరుగుచున్నవి ముందున్నాన. జిల్లా
విద్యాసంఘముల దు ఉపాధ్యాయ మేనేజరుల ప్రాతినిధ్యముల
దీ, ఆ సభలను బాగుగ పరిపాలించు అవకాశము ఉపాధ్యాయ
యాలే గాన ప్రభుత్వముచేయవలసినది గాన. జిల్లాసభలలో
ఉపాధ్యాయ మేనేజరుల సంఘముల నిర్వహణ చేయవలసిన ఉత్త
రవ్రాసంగిరి. అందుచే క్రొత్తజిల్లాలోని ఉపాధ్యాయ మేనేజరులు
నిలిపి ప్రత్యేక సంఘము నిర్వహించుకొని, రాకన్న మహాసభలలో
తమ యాభిమతములను తెలిపించు ప్రయత్నమును చేసి, పుండల
విద్యాసంఘములలో ప్రాతినిధ్యమును సంపాదించుకొనవలెనని
వినియోగిస్తాను. ఈ విషయమున బాధ్యతను విశేషము మొ
గ్గునను ఆ సభ ప్రతిపంధములు గలిగి, జిల్లాసంఘముల ప్రా
ప్త్యము లేక తమ పాతకాలయంతరి ప్రాథమిక విద్యాభ్యాస
ముల సంఖ్య తగ్గిపోవునని, మదరాసు విద్యాసంఘసభ్యునిగా
నామగల 25 సంవత్సరముల యువధనములట్టి లెక్కయిస్తాను.

శాతావరణిని

[illegible]

విదేశ వార్తలు

బ్రిటిషు రాచకీయములు

ప్రభుత్వపరిస్థితులు

కార్యకర్తలమువారి బెడరింపు పర్యవసానము

లండన్, దిశంబరు 12:—ఈనాడు 12/25. బ్రిటన్ ప్రభుత్వ పరిస్థితి

కానితేలిక ఇట్లు తెలుపుచున్నది. కార్మికుల గాని పరిపాలనమును అణగారినట్లు కార్మికపక్షమువారు ప్రవేశపెట్టు ప్రతిపక్షమును లింగ్ లు అగీకరించి ఆమోదించిన రుసుంను రాదు. కార్మికులు లింగ్ లును దీ రను కార్యమును సాధించు కొనబారు. కన ఎట్టివరకులకు గానుగాని దీ కార్యమును లింగ్ లు అగీకరించుటలయినచేతలేదు. నిర్ణయముగ నెన్ని పరిస్థితులను కార్మికపక్ష వారును ప్రవేశపెట్టి లేనిరానే వ్యవస్థాగారికి చాల కష్టముగనుండును. కాని ముఖ్యమైన పరిస్థితులను ప్రవేశపెట్టుటకు ఉండు కార్మికపక్షమువారు లింగ్ లుతో సలహాచేసి మరి ప్రకట్నిచాలెను.

కొంతమంది ప్రభుత్వమునుండి ఇంతవరకు మును ఆలోచించలేదు. కార్మికులు మూలభూమివారు కష్టము నిధించుటలేని లింగ్ లు యూనియన్లతో ఏమై ఓడించెదరు. తరువాత అస్థిమై ప్రభుత్వము చేసినచేతమో. ఈ ప్రభుత్వమునకు యూనియన్లతో తోడ్పడెదరు. దీని ప్రస్తుతము ఒక దివి కలగజేయుచున్న అధికమగ్యలను పరిష్కారముచేయుటకు వీలగును.

రాంజే మగ్దొనాట్టగారి యభిప్రాయము

లండన్, దిశంబరు 12:—కార్మికుల గాని కన 8 క తేడకకు అధికారమును సాగించుట చేత అతని తరువాతి పాలనముచేయువారలకు అన్యాయములు జరుగజేసినవారగుదురు. మార్చి 21 క తేదీ అతడే సమాపించుచున్నది. క్రింద ప్రభుత్వమువారు అతడు అతి అవసరముగాని అధికమగ్యలను పరిష్కారము చేయుటకు గృహభయందను అది తెలియజేసిరి.

ప్రభుత్వ కార్యక్రమము

లండన్, దిశంబరు 12:—కాల్పు పార్లమెంటులో ప్రభుత్వమువారు కార్మికుల గాని కన 8 క తేడకకు అధికారమును సాగించుట చేయుచున్నది. కాని కర్తవ్యపరిధి అధిక్తికేయలు, సామాజ్యములో కొంట్రాక్టులకు పాస్యమును అణగజేయుట రవాణా సుత్తమునకు కలుల జేయుటనుగ్ని ప్రస్తావించెదరు.

నిజము గాదు

లింగ్ లు కన్సర్వేటివులతో కలిసి దరసి అది తేకముగ ప్రకటింపబడు సంగతి నిజముగాదనియు దాని కట్టియాధారము లేనియు అస్థిమై గాను తెలియజేయుచున్నది.

కార్మికవైఖరి

లింగ్ లు అర్ధరాత్రి, దిశంబరు 12:—కార్మిక కార్యనిర్వాహక సభ్యులు ఈ క్రింది ర్యామను గావించుకొనిరి. “కార్మిక పక్షమువారి కాలియ కార్యనిర్వాహకపక్షమువారు పార్లమెంటులో కార్మికపక్షము అప్పజెనులోనుండు అణగారిన గర్హితులకు సంఘీభింపుచున్నది. ఒకే పార్లమెంటులో కార్మిక ప్రభుత్వము చేస్తుండు అణగారిన పార్టీ సేని ఎంతో సయోగములేక స్వతంత్రులకు ప్రభుత్వము చేర్చడతలని మా అభిప్రాయము.”

మరల ఎన్నికలకు అధికమగ్యలను ముఖ్యమైన పరిస్థితులను ముందే పార్లమెంటులో చేయుటకు ప్రయత్నింపవలెను. ఇదంతయు కార్మికపక్షమువారి పరిశ్రమ చాల లాభకరముగ నుండును.

అక్సన్స్ విప్లవిత్వాలమును నకు కన్సర్వేటివులతో ఎన్నుకొనబడి.

ప్రభుత్వమును అడ్డుకొనుట

నకుమరా బ్యాంకు పక్షమునందు కార్మిక కార్యనిర్వాహకపక్షమువారు కన్సర్వేటివులకు అడ్డుకొనుటకు మొదటి అణగారిన పరిస్థితిగానుగొనిరి. అట్టికొంగలే జరిగియెడల కార్మికపక్షమువారు ప్రభుత్వము చేయుచేయు దని పార్లమెంటు అడుగవచ్చుననియు అణగారినవారును.

లింగ్ లు విధానము

కాను ఇన్వెంటరీలను అడాయుటకు నిండు పార్లమెంటు లింగ్ లు ఉంచుకొనిరి.

తన ఇన్వెంటరీలను సహాయము చేసెదరు. ఇన్వెంటరీలను సహాయము నిరాకరించెదరు.

సాంప్రదించుట ముత్రము

7 గురుకు మరల జనవరి 8 క తేదీ పార్లమెంటు సమావేశమునకు ఆ అధికారమును స్వీకరించెదనియు అతడు తలచి కార్మికలపక్షము ప్రాముఖ్యమును వహించు గాన మాంటెన పార్లమెంటు కార్మిక మృగిని నిలుపుచున్నది. ఈలోపు ఎన్నికలతో దిగిని పనిని ముగియించుటకు ప్రాతిపదికనుచున్నది.

ఇంగ్లాండులో కరువులకు పాటుపొందెను సా.టెన్ ప్రతిదినము ఇంగ్లాండులో 70000 పాములు నిలువల పశువులకు కనిపించుచున్నది. పరిపశువుల వృద్ధియు కాళము చేయజుచున్నది యవచ్చుననియు సర్ విలియం బోయ్స్ గానెట్టగారు తెలుపుచున్నది.

ఇండియాలో కార్మికముగ కంపెనీ సా.టెన్ 11:2000 పాముల లాభముకల్పింపి. నూటికి 8 డివిడెండు పంపి పెట్టుచును.

ఆస్ట్రేలియాలో మోటారుబాడ్లునుపువారి సమ్మె లండన్, దిశంబరు 12:—రా.డి 11/50. పోస్టునివారలపట్ల సామాన్యతలబాది ముగియించుట మోటారుబాడ్లను నడుపు వారు సమ్మెకట్టుటచే ఆస్ట్రేలియా ముగియించుటకు జేరిన ఇతరవోటులకును కడిదిపోకునీకచ్చును.

డి.ఎంటులో తమ కొర్రులను ప్రభుత్వమువారు నెరవేర్చునో ఇతర ప్రభుత్వకాళండు పనిచేయువారుగూడ కర్మతా సమ్మెకట్టెదరని అంత్యసంజేతను పోలీసువారును తెలిసిరి.

జర్మనులు నవ్వపరిహారము నీయగల శక్తి

ఈ క. మ. న. వై. పరిహార సమగ్య అమెరికనులు జర్మనుల అధికశక్తిని గర్హించుటకు నియమించెదిన ప్రత్యేక అధికారము సంఘములో జనిచేయుటకు అగీకరించుటచే పరిష్కారము అచని పరాముల కరిగించుచున్నది. అమెరికనులు పార్లమెంటుకుతో వరికసంధ్యమును తెంచుచున్నది.

విరోధ కాలిఫోర్నియానము

నకు మొదటి ప్రయత్నము అమెరికను అధికారియలను జర్మనుల అధికశక్తిని కనుగొను సంఘములో పార్లమెంటు విప్లవముచేయి, అమెరికనుల దీనిలో పార్లమెంటుకు, పరాములైఖిమారుటకును విడిచిపెట్టుకల అణగారిన గండర గోళముగ నుండి యేకాగమని వాషింగ్టనుండి బ్రెస్కెరి కానితేలిక తెలుపుచున్నది.

వీర్లుడు సమావేశముకాలలో నవ్వపరిహార చారణ ప్రభుత్వము నిర్మించెదరు క్రిస్తుమోతుగ గానును. వాని అధికప్రకటన సువుమ్ముల కొక సంఘమును, జర్మనీ సామ్య ఎంకియెత్తమునై గా దాటి పోయిన తో కనుగొనునను ర దరసంఘము చేర్చరచెదరు.

బ్రిటిషు ప్రతిఘటన నియమించుట కర్ కార్మిక కార్మికి చేరినా ను.

అమెరికను ప్రభుత్వమువారి పరిస్థితులను అమెరికను క్రిక లన్నియు అగీకరించి సరిపించుచున్నది.

తురుక్కురాష్ట్రమునుండి గీటలను అస్థిమైకలను కలిపిజేయుటకు తురుక్కు ప్రభుత్వమువారి పనితీరుల పని కాంక్షు దొరుకుటలేదు.

లింగ్ లు విప్లవిత్వాలము

లండన్, దిశంబరు 12 :—కన-బరులో 85768000 పాముల ఎకుమరులను 10158400 పాముల దికుమరులను జరిగి వని. అక్సన్స్ విప్లవిత్వాలము 5554000 పాముల కల్పింప. దికుమరులను 167000 పాముల ఎకుమరు.

జూనిలో కార్మిక మూర్ఖులకు తక్కువజేముల నిర్మించే ప్రభుత్వాధికారులు, కార్మిక మూర్ఖుల గూడ తమ యెక్కువని కాపాడుచున్నారు. జర్మనీ అధికారి అంతయు అభ్యసించి ఇతరులెంతైన పాముల చేసినగాని వీలైనది కాన్సిలరు విడిచి ను క్రికాప్రచారముతో జెప్పి.

స్విట్జర్లాండును తురుక్కు గంగా తుల అవధి చాచు ప్రదర్శనలనుగ నున్నదనియు ఏ మినహాయైన విప్లవముగ నున్నదియు తెలియజెప్పి. ఇదెన్నిమో చేయాల అంతకలవానున్నది.

లండన్ లో ముగియి

కరాను ప్రతికూలతలతో కను ముగియరనియు సాధారణముగ జేసిపో అమెరికనులకు ఇవ్వలసిన ముగియను (లింగ్ లు తీర్చుచునేయిందేదనియు లింగ్ లుంటే పారిశ్రామిక విషయములను ప్రాముఖ్యతనియించుండియు లింగ్ లు కలుపిన అవ్వను ఇవ్వకుండే యాకొనుటకు వీలులేదనియు లింగ్ లు సమయి ఇందులకు లాభముకుని కెదానిని జేయువారియొకమని తెలియజేసిరిని వ్యవస్థాగారిని.

జన్మసానమును వదిలి అకాశాగ్రగణ్యమైన జేకలను పరిశీలన జేయగల అస్థిమైకలను సప్రమ ఎద్వర్లు విడిచుచు విశ్రాంతిగొనవచ్చునని పంచమ కార్మికపక్షమువారు తెలిపి జేసెను.

సంరక్షక వర్తకపదతి

యజ్ఞయోగపదతి ఇంచితే ప్రభుత్వ తెలియజేయు. స్వేచ్ఛా వర్తకము లాభకరము. ఇమిడ ఇంగ్లాండులో రూపి పదతిని కూచించిరేని. ప్రజలు ఎదుర్కొనెదరని ప్రార్థనలతోనే లాభకరముగ నుండుటకు తక్కువ జేకలను నిచ్చి మంచిపనికాట్టరలె ననిరి. కార్మికుల గాని సంరక్షక పదతి వీగిపోయెను. 17 ఏ ద్ద క్రితము కార్మికుల గాని స్వేచ్ఛా వర్తకము అకరతజలాల రనిరి.

లింగ్ లు, దొమియనులకు కార్మిక ప్రభుత్వ పాపుట మానుకొనెను.

మెక్సికో పరిస్థితులు

జనవరి ప్రభుత్వమువారు కొకరికి పెట్టుచున్నది. విప్లవము లో యవరమును దెలుపుచున్నది. కరెండిని గంధించి జేయుట కేమియు వీలులేదు. ఒకవానికొకటి సరిబడుటలేదు. చాల గాలమున్నది. కాని విప్లవము వీరా ప్రాణముడి ఎట్టినికొకడు, లేక ఇతరవారిల గుండా మెక్సికోను కిక్కురగ గమిపించు చున్నది. ఒకవైపు అణగారిన ఇ కొనైయు ఎప్పురగాను జేరి.

ప్రజలు అధిక ప్రాప్తియు చక్కబడుటకు బ్రిటిషు ప్రతిఘటన సోమవారము లంబుదేరకను.

కన్సర్వేటు పక్షమువారు మున్సిపల్ కౌన్సిలరుల గా నులు దెయిల పార్లమెంటు ప్రతి తెలుపుచున్నది ఇవివారా ప్రతికలను నిర్వహించువారి అకర్మణ్యముగ నుండును.

బైరాగి చిటికీలు

పోస్తాఖర్ము సమా 2 ప్రతులు రూ 1. ఒకప్రతి 0-11-0 ఇందు గొప్పమహాత్ములను సంప్రాప్తమైన అణగారిన మహారాష్ట్రములకు, కుద్దకములకు, అత్యంత వైకారములకు గలవు. ఈగంధము లోకాపకారార్థమై ప్రచురింపబడినది. ఇది ప్రతియండు రుప్యపుండరీకాది ఎల్లంతును పోషిండును. ఇందలి తరమహాసక్రియలు చేసి కుభింపును. 1098 ఆంధ్ర గ్రంథాలయము, విజయనగరం

రంగున, దీనియందు 12:—రాష్ట్రములలో దక్షిణభాగము
విస్తరించుచున్నది. ఆతొడిమయెట్లు బహువిధభుక్తియవారు విక
సంభూతము నేర్పరచిరి ఇదియే అసాధ్యమీతియైతే (వెన్నువారికి
తెలియుచున్నది) టప్పేనానా కమిషనరు స్త్రీలవలనగాన
పైకాగానుండురు. సభ్యులలో కాంగ్రెసుసభ్యులు హుస్సే,
నీకాగానను కానపపాసభ్యులుబాబీ (కెల్మెట్) వెనకెంటు)
గానను, బాబీయిబాబీ కాభాగంభును అనదీసుకలరీ యం,
యం. మానెకాగానను, ఎన్నుకేవలన సభ్యులనుండి యిద్ద
రసభ్యులను, బాబులలోనుండి యిద్దరుసభ్యులు నుండి రి
కలరీభుజను ఉండురు. ఇంకా కలరీయభాగములో యిష్టమున్న
యిరవలుగూడనుండురు. ఈసభ్యులవారు జరిగి మొదటిలోనే
లియున్నారు. కలిసి మోర్చీమండలము వోయియున్న
4 (మ)

మార్చి 12, శనివారం 12:— పురపాలక సంఘము వారి సమావేశం. ఆగవంతుల వేదవంతుల గారూ హిందూ మతమును ప్రస్తుతము గల సంబంధమును గూర్చి మాట్లాడెను. చివరకు గలవారికిని కాంతిని సమర్థింపకును సెలకొట్టుటకు ప్రయత్నించిన ఎదుర్కొన్నామన గారి యొక్కయు చిట్టి గారియొక్కయు యిరువురకొకరిని యొకరినొకరు యొక్కయు సేవలను జ్ఞప్తికి తెచ్చును. గవర్నరు గారు భవలయ్యను గూర్చి మాటలను వచ్చి సవాల్ గారి అధికారమును గూర్చి.

వాణిజ్య నాకావిచారణసంఘము

కరాచీ, దినంబరు 11:— వాణిజ్య నాకా విచారణ సంఘమునా రీతిసమున తిరిగి సమావేశమై కరాచీ భారతీయ ప్రభుత్వమునకు ఈ ప్రభుత్వమును బట్టి, సేట్ వారిదాని లాల్ బేగర్లను విచారించి, ఈ సంఘమువారిని వాణిజ్య లయనంద, భారతీయ వాణిజ్య నాకాభివృద్ధి క్రమములకు నన్న విషయములను వివరించి, ప్రభుత్వసహాయము లేక పోవుట దీక్షర్థ రిపేటుల వద్దకి, విశేషము నాకా కంపెనీలు వ్యాపారము నంతరించు స్వామ్యత్వమును సంపాదించుట మొదలగు నావలన క్రొత్త నాకా కంపెనీలు నై రాజులకున్నవి, క్రొత్త కంపెనీలు వచ్చియెడల, విశేషముకంటే లేదు కనిపించి, క్రొత్త కంపెనీల నాకల వ్యాపార మొనర్చువారికి కను నాకలలో స్థలము నొకటి నిర్దేశించుచుండెను.

నాకాపరీక్షను నిభవ్యుద్ధి యొనర్చుటకు

నాకాపరీక్షను నిభవ్యుద్ధి యొనర్చుటకు గానీ సంఘమువారు, దీక్షర్థ రిపేటుల తొలగించుట, కొస్తా వ్యాపారమును భారతదేశమునకే ప్రత్యేకించుట కనిష్టపర్చి ఓడకేవులను (రేట్లు) నిర్ణయించుట మొదలగువానిని నూచించిరి. సంపూర్ణముగ మూలభనము నందును, పరిపాలనలోను భారతీయములుగనున్న నాకా ప్రజలకు ప్రభుత్వమువారు అధిక సహాయము చేయుట, బహుమానముల నొసగుట ముఖ్యముగాని సంఘమువారు తెలిపిరి. భారతీయుల కరగముల నొసగింక ముగ్రహము, కాలగిరి కను ది కిగి అర్హతలగు భారతీయులు నాకాయంత్రములలో ప్రవేశించుట ముందుకు వచ్చెదరు. భారతీయులను తరఫునకు జేయుటకు ప్రయత్నించు నాకలను, నాకా యంత్రముల నాకా కలలను ఏర్పరుపరెను. విశేషము నాకలందు దిగుమతి ఎగుమతు లొనర్చుటకు సామగ్రి వై టున్న 1-కి 0-8 0 చొప్పున పన్నును విధించి, వై పోతలకు కరగములను విధింపరెను. ఈ 0-8-0 ల పన్నులను ప్రజల కెక్కువ భారముండదు. భారతీయ నాకా ప్రజలకు చతురగా బుణములను, పోస్టుల కంట్రాక్టులను, అధిక సహాయములను, పోస్టు కట్టెలను పన్నులను భారతీయ నాకల సంస్థలకు కల్పింపరెను. ఈ సంస్థలను భారతీయ నాకా కంపెనీలకి రిపాల కంట్రాక్టుల సంకల్పమున సమావేశముల నొసగరెను. సాధ్యమైనంతవరకు, భారత నాకా కంపెనీలకు సహాయ భారతీయుల పర మొనర్పరెను. భారతదేశమున వివిధ నాకాలయములందున్న తోటాములను భారతీయులకు ప్రత్యేకింపరెను.

పోర్టుల పోర్టుల కాంటెయిన్ కంపెనీవారు

భారత పరీక్షముల కెట్టి సహాయము మొనర్చునాడు పోర్టుల పోర్టుల కాంటెయిన్ కంపెనీవారి తి:పు: ఇ. ఎ. పియర్లను గారు తిరుపతి కరచారియైది. వై కంపెనీవారు చాఖలుజేసిన వాణ్ణులను పరిచరిని అయ్యు జేయబడెను విచారణ సంకల్పమున సాక్షి, భారతీయ నాకాపరీక్షకు వివిధముగ ప్రభుత్వ సహాయము నొసగ రదరియు, సామాన్య పరిశీలించుట, భారతీయ నాకాపరీక్షకు అనుసంపదరియు, కొస్తా వ్యాపారమును భారతీయ నాకలకు ప్రత్యేకింపరాదరియు భారతదేశములోని, నాకా నిర్మాణ పరీక్షను, యూరపియను పరీక్షలతో పోటీ జేయబడెనియు, యూరపులను స్వ సామాన్యముగ గానించువిధమున, భారతీయ నాకా పరీక్షకు ప్రోత్సహ సహద్రమునకు కరగెత్తుకొని వెళ్ళుటకు దాని బాధకరనియు నుడిచెను.

నర్మోగాన్, బ్రెస్టుగాన్కి ప్రభుత్వర మొసగుట సాక్షి ఇట్లు నుడిచెను. భారతదేశమున నాకాపరీక్షకు తరుముల భనమును సమకూర్చుట చాల కష్టసాధ్యమని నాస్యాసభివము కలన వెలుపుచున్నాను.

నాకా పరీక్షకు భారతీయులకు విషయము కాకల్యములేదు. అంతయుగానుండ, కుచ్ర బీరితమునై వారికి ప్రేమలేదు వారి కాబీరితమును సహజముగ కొక లేకపోవుటలే, నిర్భర్తి నవలంబించుట కెవ్వరును ముందుకురాదు.

నర్మోగార్డు ప్రాముగాన్కి ప్రభుత్వర మొసగుట:— భారత దేశమున నీ ప్రయత్నములు ఆచరణ సాధ్యములుగావు.

నర్మోగార్డు ప్రాము:— ప్రభుత్వమువారు వాటాదార్లకు మాటికి 6 చొప్పున గాని 8 చొప్పున గాని హామీ నొసగియెడల వారుగిరి మూలభనము సమకూరుతాకే

సాక్షి:— సమకూరును నేనె.చను. వాటాదార్లకు నేను వాటాదార్ల భనమును కెచ్చింపను.

అట్లాభాయి క్యామలదాసు గాన్కి ప్రభుత్వర మొసగుట సాక్షి ఇట్లు నుడిచెను. 88 కొట్లు భారతీయులను ఎంతవరకు ప్రోగులను దాచుకొనియున్నానో నేను తెలుసు. కొన్ని పెద్దపట్టులలో కొందరు మూలము తమననును ప్రోగుజేసి కొని దాచుకొనియుండు. పోలవర ప్రాజెక్టునందరిని ప్రోగులలో న.తెలుసు అట్లు కేసులున్నారని నావిశ్వాసము. నేటికీ నా కానిర్మాణము విషయమున అంతటికా కేసులను నిర్ణయము కలలంబించుట ముగ్యకరముగాను, దీక్షర్థ రిపేటులకు తొలగించి, అధిక సహాయములను కరగి నవలంబించుటకడల ప్రభుత్వము వాణిజ్యముగనున్న నాకాసంఘములకు నొప్పునా యంత్రముగనును. అంతవరకు వర్తకులకు చాల ఇబ్బ యును భారమును కలగును.

సంఘమువారు తిరిగి రేపు సమావేశమగుదురు.

కరాచీ, దినంబరు 12:— భారత వాణిజ్యనాకావిచారణసంఘమునా రీతిసమున కరాచీ ఎగుమతి దిగుమతి వర్తకుల సంఘము తరపున వారిదానిలట్టి, వనామ్యువారి అచీవార్లు విచారించిరి.

వాణ్ణులము

సాక్షులు (నాకముల మగు వాణ్ణులనునందు, విశేషము నాకాసంఘము లీ దేశముయొక్క వాణిజ్యమున సేవలనుకొనిన సంపూర్ణ స్వామ్యత్వమును నిరసించిరి.

భారత వాణిజ్యనాకాపరీక్షను నిభవ్యుద్ధి యొనర్చుటకు గాను దీక్షర్థ రిపేటులకు నాపుటకను, కొస్తా వ్యాపారమును భారతీయులకు ప్రత్యేకించుటకు, కానముల నొనర్పరెననియు, పూర్తిగా భారతీయములై నాకాసంఘములకే రిపాల కంట్రాక్టుల నొసగరెననియు, కేపు (రేటు) పోటీ, నాపుటకు గాను కేపునందు కిచ్చగిచ్చుటల నిర్ణయించుట కొక ప్రతినిధిసంఘ ముండరెననియు, నాకానిధ్యను భారతీయులకులకు గలపుటగాను పోతలకు సేవలంపరెననియు, ప్రభుత్వమువారు, నాకా పరీక్షకులకు చతురగా బుణముల నొసగరెననియు, భారతనాకల ద్వారా వచ్చిన కన్యపులను రైల్వేరేటు కల్పింపరెననియు విక నూచించిరి. నాకల ద్వారా వచ్చిన కన్యపులకు భారతీయులను కరగెత్తు జేయరెననియు, గోరిరి.

ప్రభుత్వము కల కొత్త ఓడల నిర్మణను నిభవ్యుద్ధి కేయుటకు గాను (1) కిచ్చర జేయబడిన టక్కుల నిర్మణము నొనర్పరెననియు (2) స్టీరురు కంపెనీలు పోటీపడి కేపుల కల్పింపరెననియు నావీరేకరెననియు (3) కొత్త ఓడల నిర్మాణముకొరకు దిగుమతి జేయబడు కన్యపుల నిర్మితిని, దిగుమతి నుకంతులనుండి మినహాయించరెననియు నింపును వారు కోరిరి.

నర్మో మూంటాగూ వెబ్బుగారు

అట్లాభాయి క్యామలదాసు నర్మో మూంటాగూ వెబ్బుగారు సాక్షులు మొసగిరి. వీరి వాణ్ణులనునందు ఇట్లు తెలిపిరి:— సంపూర్ణాంతరములకు ప్రయోగ మొనర్చు నాకలపరీక్షకు, భారత దేశమున అన్నిటికంటే కష్టకరమైనది. చతురగా మోకపూర్ణములు కొంక క పోవుట పరీక్షమానుభవము లేకపోవుట మొదలగు వర్తకులకు గాక, ఈ దేశమునుండి ఇతరదేశములకును, ఇతరదేశములనుండి ఈ దేశమునకు వస్తువులను మొను కొనిపోవలసి యున్నది. ఇందులకు చాలదేశములు అనుభవము గలిగిజిట్టియు, పలుకుటి కలిగిజిట్టియు సంఘము లుండరెను అందుచే నీ దేశమున దొవర్పులకు కానములకులక కొంతరకు ముగ్రహము యువరాగ ముండును. బ్రిటిషు నాకాసంఘము అన్ని దేశముల నాకాసంఘములకంటే ము కిచ్చ యునుతో నిర్మించును. అందుచే వారితో పోటీ జేయుట సాధ్యము గాదు.

భారతీయులు స్వరమునకు నాకాపరీక్షను నేర్పరును కొనరెని గోకుట సహాయము. అట్టి కొక యెడల నాకు సానుభూతి కలదు. కాని అందులకు సమకూరును పరిశక్త్యము గాలేదు. ఈ కార్యము సాధ్యమే ననునకు నుడిచియులేదు. కాని అందులకు చాల కష్టమగు కన్యభారములను భరింప కలసియుండును.

దీక్షర్థ రిపేటులకు కనుబొమలను విషయముల నుడ కొన్ని కలవు. తొందరపడి వానిని నిరసించ నూడదు వాటినికను సంతను, ఇంగ్లీషు సాక్షియు నాకల పోలవరమును కడకెరిని కాని భారతీయ వర్తకుల యెడలకెట్టి వివక్షతయు గన్పడుచిరి విషయము నాకు తెలియదు.

తరువాత సాక్షి (నాకముల కేయబడిన భారతీయులు నాకల నిర్మించుటకను, పరిపాలించుటకును ప్రభుత్వమునా రి నుండి ఎట్టి సహాయము నవలంబించరెను. ఈ పరిపాలనకు, విషయ పరిజ్ఞానమును అనుభవమును ముఖ్యముగా అని నుడిచెను.

దినంబరు 14-వ తేదీ శుక్రవారము

దినంబరు 14-వ తేదీ శుక్రవారము

(1) భాన్యములు

విషయము	చస్తా	మొదలు	ముగియు
నిర్మాణము	1-కి 0-45-0-0	మొదలు 05-0-0	ముగియు 18-0-0
నిర్మాణము	1-కి 0-45-0-0	మొదలు 05-0-0	ముగియు 18-0-0
నిర్మాణము	1-కి 0-45-0-0	మొదలు 05-0-0	ముగియు 18-0-0
నిర్మాణము	1-కి 0-45-0-0	మొదలు 05-0-0	ముగియు 18-0-0
నిర్మాణము	1-కి 0-45-0-0	మొదలు 05-0-0	ముగియు 18-0-0

(2) వస్తు భాన్యములు

విషయము	చస్తా	మొదలు	ముగియు
నిర్మాణము	1-కి 0-45-0-0	మొదలు 05-0-0	ముగియు 18-0-0
నిర్మాణము	1-కి 0-45-0-0	మొదలు 05-0-0	ముగియు 18-0-0
నిర్మాణము	1-కి 0-45-0-0	మొదలు 05-0-0	ముగియు 18-0-0
నిర్మాణము	1-కి 0-45-0-0	మొదలు 05-0-0	ముగియు 18-0-0
నిర్మాణము	1-కి 0-45-0-0	మొదలు 05-0-0	ముగియు 18-0-0

(3) నూనె వస్తువులు

విషయము	చస్తా	మొదలు	ముగియు
నిర్మాణము	1-కి 0-45-0-0	మొదలు 05-0-0	ముగియు 18-0-0
నిర్మాణము	1-కి 0-45-0-0	మొదలు 05-0-0	ముగియు 18-0-0
నిర్మాణము	1-కి 0-45-0-0	మొదలు 05-0-0	ముగియు 18-0-0
నిర్మాణము	1-కి 0-45-0-0	మొదలు 05-0-0	ముగియు 18-0-0
నిర్మాణము	1-కి 0-45-0-0	మొదలు 05-0-0	ముగియు 18-0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

విషయము	చస్తా	మొదలు	ముగియు
నిర్మాణము	1-కి 0-45-0-0	మొదలు 05-0-0	ముగియు 18-0-0
నిర్మాణము	1-కి 0-45-0-0	మొదలు 05-0-0	ముగియు 18-0-0
నిర్మాణము	1-కి 0-45-0-0	మొదలు 05-0-0	ముగియు 18-0-0
నిర్మాణము	1-కి 0-45-0-0	మొదలు 05-0-0	ముగియు 18-0-0
నిర్మాణము	1-కి 0-45-0-0	మొదలు 05-0-0	ముగియు 18-0-0

(5) ఇతరము

విషయము	చస్తా	మొదలు	ముగియు
నిర్మాణము	1-కి 0-45-0-0	మొదలు 05-0-0	ముగియు 18-0-0
నిర్మాణము	1-కి 0-45-0-0	మొదలు 05-0-0	ముగియు 18-0-0
నిర్మాణము	1-కి 0-45-0-0	మొదలు 05-0-0	ముగియు 18-0-0
నిర్మాణము	1-కి 0-45-0-0	మొదలు 05-0-0	ముగియు 18-0-0
నిర్మాణము	1-కి 0-45-0-0	మొదలు 05-0-0	ముగియు 18-0-0

(6) లోహములు

విషయము	చస్తా	మొదలు	ముగియు
నిర్మాణము	1-కి 0-45-0-0	మొదలు 05-0-0	ముగియు 18-0-0
నిర్మాణము	1-కి 0-45-0-0	మొదలు 05-0-0	ముగియు 18-0-0
నిర్మాణము	1-కి 0-45-0-0	మొదలు 05-0-0	ముగియు 18-0-0
నిర్మాణము	1-కి 0-45-0-0	మొదలు 05-0-0	ముగియు 18-0-0
నిర్మాణము	1-కి 0-45-0-0	మొదలు 05-0-0	ముగియు 18-0-0

(7) రంగులు ఆలిజరైను

విషయము	చస్తా	మొదలు	ముగియు
నిర్మాణము	1-కి 0-45-0-0	మొదలు 05-0-0	ముగియు 18-0-0
నిర్మాణము	1-కి 0-45-0-0	మొదలు 05-0-0	ముగియు 18-0-0
నిర్మాణము	1-కి 0-45-0-0	మొదలు 05-0-0	ముగియు 18-0-0
నిర్మాణము	1-కి 0-45-0-0	మొదలు 05-0-0	ముగియు 18-0-0
నిర్మాణము	1-కి 0-45-0-0	మొదలు 05-0-0	ముగియు 18-0-0

కన్యలోనే హాదాబాది రాజునకును ఇంగ్లాండుకును మైత్రి ఏర్పడుననియు విడంబడిక తుది కరకమునుననియు అనుచున్నాడు. ఇది పూర్తి యగుటకు దాక్షిణ్య నాకాగారు లండనులోనే యుండును.

డిక్టరసర్కారులో ప్రఖ్యాతివహించిన నటనలకు నలకరింపబడిన

ఆనందగజపతి నాటక సమాజము (15-1-23) కాకనాడ్ కృష్ణావిలాస్ హాలులో

గయోపాఖ్యామున

శ్రీమత్ బుర్రా రాధువారాధ్యులుగాడు-అర్జునుడు. ద్వితీయం గుర్తారాధుగారు - కయ్యుడు రాజుప్రోలు సత్యవారాధ్యులుగాడు - కృష్ణ శేట్టు - యా 3, 2, 1-8-0 పుల్లిపూడి సూర్యనారాయణమూర్తి కళాదాత.

జూబులు

హిందీపాఠశాలకు గొప్ప విరాళము

మద్రాసులోని హిందీపాఠశాలకు గొప్ప విరాళము ఈ క్రింది వేలన ముఖ్యముగా విద్యార్థులకు పాఠశాల కట్టడానికి వాడుకను కను దానముగా ప్రదర్శించబడినది.

పురవాసి.

అఖిల భారతీయ విశ్వకర్తాధారణ సంఘముయొక్క 10 వ ఆంధ్రరాష్ట్రీయ విశ్వప్రాప్త మహాసభ

కాత్వ దర్శి ప్రకటన

ఈ సభ 16-12-1928 సంవత్సరము ఆదివారము ఉదయము 8 గంటలకు (బహుశ్రీ మహాపాఠశాల వద్దపాటి నిరంజన కాశ్రీ గారి మహాపాఠశాలలో) జరుగవలెను.

శ్రీమంత్రిగారి గోపాలకృష్ణ హైస్కూలు, పునాదిపాడు, (కృష్ణాజిల్లా)

(వై.వి.దేవులగారి నిర్వాహము)

వై.వి.దేవులగారి 1920-21 సం. కాలే దిన తేదీని తొలగించి దేవరంగం న్యాయాధికారిగా ప్లాంట్ చేయబడినది.

మహానాథి వెంకటేశ్వరరావు.

వృత్తాంతలేఖలు

బందరు

(విశాఖలేఖరినుండి)

ఈనెల 7-వ తేదీ సాయంత్రం మా బందరు ప్రభుత్వమునకు పోషకముగా వాడబడుచున్న బందరు జిల్లా.

ఈ సోమవారమునకు వీరు వై.వి.దేవులగారి నిర్వాహక 80 సం. నుండి యుద్ధముగా, దాని ప్రధానపోషకులలో నొకరగు మది.

ఈ సభకు వెళ్ళుచుండి యుద్ధమునకు, వర్తకమున, సుపాధ్యాయమున, తదితరమున, యూరోపియన్లను వైగా మూడు అయిదువందలమంది ప్రేక్షకులు వచ్చియుండిరి.

సభ్యులకు అల్పాహారముల నిచ్చి సత్కరించిన తరువాత వై. వి. సామ్యముగారు, క్లబ్బు (వై.వి.దేవులగారి) వద్దకు పునాదిపాడు గావించుచు వారిని సూర్య నాదేశ్వర ప్రసాద ప్రసాద విగారి వద్దకును తనవర్తకములను చూపుచును.

తెక్కలి

గారివాడ గంగాజిల్లాలో నున్న దర్శి ప్రాంత ప్రభుత్వము నందు అధికముగా వాడెను. 18, 19, 20 తేదీలలో తూర్పు నుండి వచ్చుచున్న గారి వేలములు ఆ సమయమున వచ్చియున్నందున దర్శి ప్రాంతముగా వేలములు చేయబడినవి.

తొలగించు: కాత్వ మహాపాఠశాలకు ఇంటి హైస్కూలు ఆపాధ్యాయుల బాధ్యతను నిర్వహించు. అందరూ సహాయమున సుఖమును బహుళమును.

నరసాపురం

(స్వకీయలేఖరినుండి)

ప్రాధునిక పాఠశాల సంఘసభ

దీనినెల 11:—నరసాపురం తాలూకా ప్రాథమిక పాఠశాల సంఘసభ ఆదివారం 9-12-28 నా తేదీని మహారాజ శ్రీ బాధ్యుల ను దరగావ వచ్చి యే. వి. ఎల్. ఎల్. జి. గారి అధ్యక్షత వహించి విశాఖ జిల్లాలో న్యాయాధికారిగా వాడెను.

సంవత్సరముకు అర్థమాయా ప్రమాదము చొప్పున 25 రూపాయలకంటె, హైదర్ ఎలిమెంటరీ మాస్టరు రూ 17-8-0 మొదలు సువత్సరముకు 0-8-0 ప్రమాదము చొప్పున రూ 80 లు.

మా పురమందిరి వార్షిక కృత్యము శ్రీ కెల్లెన్ మహాపాఠశాలకు పేరు పెట్టెను. మా పురమందిరి 27-వ సంవత్సరము మొట్టటికొనగా శ్రీ అంబాభూషణ బహురామరావు బి. యే. ఎల్. జి. గారి అధ్యక్షత వహించి.

The Zandu Pharmaceutical Works Ltd., Elphinstone Road, Bombay. జాండు పర్మాటికల్ వర్క్సుస్ లిమిటెడ్, బొంబాయి. మొదటికం చంద్రప్రభా మూలము.

మామదన మంజరి టానిక్ మాత్రలు వీటినివాడుచునే ఆయుర్వేదము, ఆరోగ్యము మొదలగునవి వృద్ధిచేయును.

